

**PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

**PASVALIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS RĖMIMO SPECIALIOSIOS PROGRAMOS
VEIKLOS AUDITO ATASKAITA**

2018 M. KOVO 12 D. NR. A-1

PASVALYS

Su audito ataskaita galima susipažinti

Interneto puslapyje

www.pasvalys.lt

TURINYS	2
SANTRAUKA	3
IŠVADOS	5
REKOMENDACIJOS	5
IŽANGA	6
AUDITO REZULTATAI	8
1. NUSTATYTI SVEIKATOS PROGRAMOS TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJAI YRA TINKAMI	8
2. SVEIKATOS PROGRAMOS PAJAMŲ PLANAVIMAS IR APSKAITA TURI TRŪKUMŲ	9
2.1. Pajamos nekaupiamos atskiroje Savivaldybės biudžeto sąskaitoje	9
2.2. 2015–2017 m. savivaldybės biudžeto asignavimų skyrimas sveikatos programai nepagrįstas	10
2.3. Sveikatos programa neapima visų sveikatinimui skirtų lėšų	11
3. NEUŽTIKRINAMAS EFEKTYVUS SVEIKATOS PROGRAMOS VALDYMAS IR ADMINISTRAVIMAS	13
3.1. Skirti didesnę dėmesį priklausomybę sukeliančių medžiagų vartojimo mažinimo ir prevencijos bei visuomenės sveikatos stebėsenos rekomendacijų įgyvendinimo priemonių plano vykdymui	13
3.2. Projektų paraiškų vertinimo kriterijai tobulintini	14
3.3. Nereglamentuota Sveikatos programos projektų įgyvendinimo kontrolė	15
4. PRIEŽASTYS, DARANČIOS NEIGIAMĄ ĮTAKĄ TEISĖTAM IR REZULTATYVIAM PROGRAMOS LĖŠŲ NAUDOJIMUI	15
4.1. Nereglamentuotas veiklos ataskaitų vertinimas, nepakankamai dėmesio skiriama viešinimui	15
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	16
PRIEDAI	18

SANTRAUKA

Vidutinės būsimo gyvenimo trukmės rodikliai tiek Lietuvoje, tiek daugelyje ES valstybių narių didėja, tačiau ne mažiau svarbu, kad gyventojai ilgiau išliktų sveiki. Eurostato duomenimis, iki 2010 metų didėjęs tiek Lietuvos vyrų, tiek moterų sveikų gyvenimo metų rodiklis 2011–2013 metais sumažėjo. Lietuvos moterų 2013 metų sveikų gyvenimo metų rodiklis (61,6 metai) buvo viena dešimtąja didesnis už ES valstybių narių vidurkį (61,5 metai), tačiau Lietuvos vyrai iš kitų ES valstybių narių vyrų išsiskiria itin mažu sveikų gyvenimo metų rodikliu – 56,8 metai, tai yra 4,6 metų mažesniu už ES valstybių narių vidurkį. Moksliniais tyrimais įrodyta, ES bei tarptautiniuose strateginiuose dokumentuose konstatuota, kad nesveika gyvensena, tai yra nesubalansuota mityba, mažas fizinis aktyvumas, nutukimas, nuolatinė nervinė įtampa, rūkymas, piktnaudžiavimas alkoholiniais gėrimais ir kita, yra pagrindiniai lėtinių neinfekcinių ligų, tokių kaip kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai, cukrinis diabetas, nuo kurių miršta daugiausia Lietuvos gyventojų, rizikos veiksniai¹. Stiprinti ir saugoti gyventojų sveikatą – strateginis valstybės ir savivaldybių tikslas, kurį savivaldybės įgyvendina per savivaldybių sveikatos programas.

Pasvalio rajono savivaldybės 9 programos „Sveikatos apsaugos politikos įgyvendinimo ir sporto programa“ tikslas – plėtoti asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas, gerinti jų kokybę, propaguoti sveiką gyvenseną ir fizinį aktyvumą. Šia programa siekiama savivaldybės strateginio tikslo – teikti kokybiškas, saugias ir prieinamas sveikatos priežiūros ir socialines paslaugas (2.2. strateginis tikslas). Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa – tai kompleksas visuomenės sveikatos ugdymo, profilaktikos ir saugos priemonių, kurios įgyvendinamos siekiant pagerinti gyventojų sveikatą ir gyvenimo kokybę. Specialiosios programos paskirtis – remti Pasvalio rajono savivaldybėje vykdomas visuomenės sveikatinimo priemones.

Audito objektas – Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa.

Pasirinktas audito tikslas – įvertinti, kaip parengta, administruojama ir vykdoma visuomenės sveikatos rėmimo programa, ar pasiekti jos tikslai, ar programos lėšos panaudotos teisėtai, rezultatyviai.

Pagrindiniai audito klausimai:

- Ar teisingai planuojamos programos pajamos;

---

¹ Nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros 2016-2023 metų plėtros programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos vyriausybės 2015-12-09 nutarimu Nr. 1291.

- Ar užtikrinamas efektyvus programos valdymas ir administravimas;
- Ar nustatyti programos tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijai yra tinkami;
- Ar teisėtai ir rezultatyviai naudojamos programos lėšos pasirinktoms priemonėms vykdyti.

Audito atlikimo pagrindas – Pasvalio rajono savivaldybės kontrolieriaus 2017 m. liepos 14 d. pavedimas Nr. P-3.

Audituojamas subjektas – Pasvalio rajono savivaldybės administracija, kodas – 188753657, adresas Vytauto Didžiojo a. 1, Pasvalys.

Audituojamas laikotarpis – 2016–2017 metai. Atskirais atvejais audituojami ir kitų laikotarpių duomenys (2012–2015 m.).

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus² ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus³.

Audito apimtys ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 1 priede „Audito apimtys ir metodai“

Audito procesas – auditą atliko Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji specialistė Ilma Paliukėnaitė.

Įvertinus surinktus įrodymus, pateikiamos audito išvados ir rekomendacijos.

Atliekant audito procedūras tikrinti ne visi su Pasvalio rajono visuomenės sveikatos rėmimo specialiąja programa susiję dokumentai, o tik tie, kurie susiję su pasirinkta audito apimtimi. Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai. Audito atlikimo metu daryta prielaida, kad visi auditoriui pateikti duomenys yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o jų kopijos atitinka originalus.

---

² Patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-26 (2012-06-28 įsakymo Nr. V-171 redakcija)

³ 3000-tasis TAAIS „Veiklos audito įgyvendinimo rekomendacijos“ ir 3100-tasis TAAIS „Veiklos audito gairės – svarbiausi principai“

IŠVADOS

1. Nustatyti sveikatos programos tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijai yra tinkami
2. Sveikatos programos pajamų planavimas ir apskaita turi trūkumų
  - 2.1. Pajamos nekaupiamos atskiroje savivaldybės biudžeto sąskaitoje
  - 2.2. 2015–2017 m. Savivaldybės biudžeto asignavimų skyrimas Sveikatos programai nepagrįstas
  - 2.3. Sveikatos programa neapima visų sveikatinimui skirtų lėšų
3. Neužtikrinamas efektyvus sveikatos programos valdymas ir administravimas
  - 3.1. Skirti didesnę dėmesį priklausomybę sukeliančių medžiagų vartojimo mažinimo ir prevencijos bei visuomenės sveikatos stebėsenos rekomendacijų įgyvendinimo priemonių plano vykdymui
  - 3.2. Projektų paraiškų vertinimo kriterijai tobulintini
  - 3.3. Nereglamentuota sveikatos programos projektų įgyvendinimo kontrolė
4. Priežastys, darančios neigiamą įtaką teisėtam ir rezultatyviam programos lėšų naudojimui
  - 4.1. Nereglamentuotas veiklos ataskaitų vertinimas, nepakankamai dėmesio skiriama viešinimui

REKOMENDACIJOS

1. Užtikrinti, kad visos lėšos sveikatinimo projektams vykdyti būtų planuojamos ir tvirtinamos Sveikatos programoje (2.1.-2.3. pastebėjimai).
2. Užtikrinti Sveikatos programos efektyvų valdymą ir administravimą (3.1.–3.3., 4.1. pastebėjimai).
3. Tobulinti paraiškų vertinimo kriterijus (3.2. pastebėjimas).
4. Reglamentuoti projektų įgyvendinimo patikrų kontrolę (3.3. pastebėjimas).
5. Reglamentuoti veiklos ataskaitų vertinimą (4.1. pastebėjimas).
6. Užtikrinti Sveikatos programos finansuojamų/nefinansuojamų projektų viešinimą (4.1. pastebėjimas).

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“

ĮŽANGA

Pasvalio rajono savivaldybės 2017 m. visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos paskirtis (toliau–Sveikatos programa) – remti Pasvalio rajono savivaldybėje vykdomas visuomenės sveikatinimo priemones, siekiant pagerinti gyventojų sveikatą ir gyvenimo kokybę.

Sveikatos programa parengta atsižvelgiant į Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos Seimo 2014 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XII-964 „Dėl Lietuvos sveikatos 2014–2025 metų strategijos patvirtinimo“, Nacionalinę visuomenės sveikatos priežiūros 2016–2023 metų plėtros programą, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015 m. gruodžio 9 d. nutarimu Nr. 1291 „Dėl Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros 2016–2023 metų plėtros programos patvirtinimo“, Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos stebėsenos 2015 m. ataskaitos duomenis.

Sveikatos programa siekiama plėtoti asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas, gerinti jų kokybę, propaguoti sveiką gyvenseną ir fizinį aktyvumą (9 programos tikslas). Šia programa siekiama įgyvendinti teikti kokybiškas, saugias ir prieinamas sveikatos priežiūros ir socialines paslaugas (2.2. strateginis tikslas).

Sveikatos programos lėšomis remiami rajono bendruomenių, mokyklų, darželių, kitų įstaigų ir organizacijų parengti projektai susiję su sveikatos stiprinimu, ugdymu, mokymu bei finansuojamos dvi tikslinės programos – priklausomybę sukeliančių medžiagų (narkotikų, alkoholio, tabako ir kitų) vartojimo mažinimo ir prevencijos programos priemonių plano įgyvendinimas ir visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos rekomendacijų priemonių plano įgyvendinimas.

Iš Sveikatos programos 2016 metais finansuoti 47 projektai (39,4 tūkst. Eur arba 65.4 proc.), 2017 metais – 48 projektai (44,9 tūkst. Eur arba 83.7 proc.) bei dvi tikslinės programos:

- priklausomybę sukeliančių medžiagų vartojimo mažinimo ir prevencijos programa (2016 m. – 5 100 Eur arba 8.5 proc., 2017 metais 5 100 Eur arba 9.5 proc.);
- visuomenės sveikatos stebėsenos rekomendacijų įgyvendinimo priemonių planas (2016 m. 15,7 tūkst. Eur arba 26.1 proc., 2017 m. – 3,6 tūkst. Eur arba 6.8 proc.).

Toliau pateikiam projektų finansavimo skyrimo eiga:

Kvietimai teikti projektų paraiškas pagal kiekvienais metais nustatytas prioritetas kryptis

Projektų paraiškų atitikties ir tinkamumo, naudos ir kokybės vertinimas

Remiantis Vertinimo komisijos pateiktomis išvadomis, Bendruomenės sveikatos taryba paraiškų atrankos ir finansavimo projektą teikia tvirtinti Savivaldybės tarybai

Savivaldybės taryba patvirtina finansuojamų projektų sąrašą

Sudaroma sutartis su pareiškėju, kurio projektui skirtas finansavimas

Projekto vykdytojai vykdo projekto veiklas ir siekia planuotų rezultatų

Projekto vykdytojas, įgyvendinęs projektą, teikia ataskaitas ir atsiskaito už skirtų lėšų panaudojimą

AUDITO REZULTATAI

1. NUSTATYTI PROGRAMOS TIKSLŲ IR UŽDAVINIŲ VERTINIMO KRITERIJAI YRA TINKAMI

Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros politikos tikslus ir uždavinius, gyventojų sveikatos lygio siekiamus rodiklius nustato Seimas ir patvirtina Lietuvos sveikatos programą⁴. Šiai programai įgyvendinti Sveikatos apsaugos ministerija rengia ir Vyriausybė tvirtina Lietuvos nacionalinę visuomenės sveikatos priežiūros strategiją, kurią savivaldybių institucijoms nustatyta įgyvendinti per savivaldybių strateginius plėtros ir (ar) savivaldybės strateginį veiklos planą⁵.

Nuo 2016 m. įgyvendinama Nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros 2016–2023 metų plėtros programa⁶ ir vykdoma Lietuvos sveikatos 2014–2025 m. programa¹. Programos strateginis tikslas – pasiekti, kad 2025 m. šalies gyventojai būtų sveikesni ir gyventų ilgiau, pagerėtų gyventojų sveikata ir sumažėtų sveikatos netolygumai. Programos strateginio tikslo įgyvendinimui numatyti tikslai ir uždaviniai⁷.

Savivaldybė 2016-2018 metų⁸ ir 2017-2019 metų⁹ strateginiuose veiklos planuose numatė strateginį tikslą – „Teikti kokybiškas, saugias ir prieinamas sveikatos priežiūros ir socialines paslaugas“ (2.2. tikslas). Šiam strateginiam tikslui įgyvendinti 9 programoje „Sveikatos apsaugos politikos įgyvendinimo ir sporto programa“ nustatė tikslą – „Plėtoti asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros paslaugas, gerinti jų kokybę, propaguoti sveiką gyvenimą ir fizinį aktyvumą“. 9

⁴ Lietuvos sveikatos 2014-2025 metų programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Seimo 2014 m. birželio 26 d. nutarimu Nr. XII-964.

⁵ Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymas, 2002 m. gegužės 16 d. Nr. IX-886 (2013-07-02 Nr. XII-464 redakcija, įsigaliojusi nuo 2014-10-01) 10 str.

⁶ Nacionalinė visuomenės sveikatos priežiūros 2016 -2023 metų plėtros programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos vyriausybės 2015-12-09 nutarimu Nr.1291.

⁷ 1. *Sukurti saugesnę socialinę aplinką, mažinti sveikatos netolygumus ir socialinę atskirtį;*

Uždaviniai: sumažinti skurdo lygį ir nedarbą; sumažinti socialinę ekonominę gyventojų diferenciaciją šalies ir bendruomenių lygmeniu.

2. *Sukurti sveikatai palankią fizinę darbo ir gyvenamąją aplinką;*

Uždaviniai: kurti saugias darbo ir sveikas buitines sąlygas, didinti prekių ir paslaugų vartotojų saugumą; kurti palankias sąlygas saugiai leisti laisvalaikį; mažinti avaringumą ir traumų kelių eismo įvykiuose skaičių; mažinti oro, vandens ir dirvožemio užterštumą, triukšmą.

3. *Formuoti sveiką gyvenimą ir jos kultūrą;*

Uždaviniai: sumažinti alkoholinių gėrimų, tabako vartojimą, neteisėtą narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimą ir prieinamumą bei azartinių lošimų, kompiuterinių žaidimų ir pan. prieinamumą; skatinti sveikos mitybos įpročius; ugdyti optimalaus fizinio aktyvumo įpročius; skatinti burnos higienos ir profilaktinės burnos sveikatos priežiūros įpročius.

4. *Užtikrinti kokybišką ir efektyvią sveikatos priežiūrą, orientuotą į gyventojų poreikius.*

Uždaviniai: užtikrinti sveikatos sistemos tvarumą ir kokybę, plėtojant sveikatos priežiūros technologijas, kurių efektyvumas pagrįstas mokslo įrodymais; plėtoti sveikatos infrastruktūrą ir gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę, saugą, prieinamumą ir į pacientą orientuotą sveikatos priežiūrą; gerinti motinos ir vaiko sveikatą; stiprinti lėtinių neinfekcinių ligų prevenciją ir kontrolę; plėtoti Lietuvos e. sveikatos sistemą (Lietuvos e. sveikatos sistemos infrastruktūros ir sprendimų plėtra, Lietuvos e. sveikatos sistemos integracija į ES e. sveikatos erdvę); užtikrinti sveikatos priežiūrą krizių ir ekstremaliųjų situacijų atvejais.

⁸ 2016 m. vasario 10 d. Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T1-11 (su vėlesniais pakeitimais).

⁹ 2016 m. lapkričio 23 d. Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T1-221 (su vėlesniais pakeitimais).

programos tikslo 1 uždavinys – „Vykdėti ir remti savivaldybės gyventojų sveikatos priežiūrą, gerinti paslaugų kokybę“. Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiaja programa siekiama remti sveikatos priežiūrą ir nustatytas vertinimo kriterijus – įgyvendintų sveikatos projektų skaičius, o rezultato vertinimo kriterijus – vidutinė tikėtina gyvenimo trukmė (metai) 2017 metams – 72,2, o 2018 metams - 72,3 metai.

Savivaldybė, siekdama tinkamai vykdyti visuomenės sveikatos priežiūrą ir sveikatos stiprinimo veiklą, turi turėti aiškų tikslą, rodantį planuojamą rezultatą (pavyzdžiui, stiprinant gyventojų sveikatą mažinti sergamumą didžiausią mirtingumą lemiančiomis ligomis). Turi būti nustatyti uždaviniai, kurie užtikrintų tikslo įgyvendinimą per numatytą laikotarpį (pavyzdžiui, stiprinti gyventojų sveikatą mokant sveikesnės gyvensenos ar mažinant veiksnius, kurie daro didesnę įtaką gyventojų sveikatai). Savivaldybės tikslai atitinka strateginius valstybės visuomenės sveikatos priežiūros tikslus. Savivaldybės nustatytas tikslas susijęs su rezultatu –pasiekti vidutinę tikėtina gyvenimo trukmę.

2. SVEIKATOS PROGRAMOS PAJAMŲ PLANAVIMAS IR APSKAITA TURI TRŪKUMŲ

2.1. Pajamos nekaupiamos atskiroje Savivaldybės biudžeto sąskaitoje

Sveikatos programa 2016 metais veikė remiantis Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos nuostatais¹⁰ (toliau – Nuostatai) ir Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos sveikatos projektų rengimo, vertinimo, finansavimo tvarka¹¹ (Finansavimo tvarka), 2017 metais minėtus teisės aktus pakeitė Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos rengimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašas¹² (toliau – Aprašas).

Sveikatos sistemos įstatymo 41 str. 2 d. ir Aprašo 12 p. nuostatomis, Sveikatos programos finansavimo šaltiniai:

- savivaldybės biudžeto asignavimai;
- 20 proc. savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšų (pagal Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymo 4 str. 1 d. 2 p.¹³);

¹⁰ 2008 m. rugsėjo 30 d. Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T1-198 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos nuostatų patvirtinimo“.

¹¹ 2007 m. lapkričio 28 d. Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T1-217 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos sveikatos projektų rengimo, vertinimo, finansavimo tvarkos patvirtinimo“ (pakeitimas 2008-09-30 sprendimas Nr. T1-200).

¹² 2016 m. gruodžio 21 d. Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T1-243 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos rengimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

¹³ Lietuvos Respublikos Savivaldybių aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos įstatymas, 2003 m. birželio 10 d. Nr. IX-1607, 4 str. 1 d. 2 p. „Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos naudojamos savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiajai programai, t.y. 20 procentų aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios

- savanoriškos fizinių ir juridinių asmenų įmokos;
- kitos teisėtai įgytos lėšos.

Sveikatos sistemos įstatymo 41 str. 3 d. ir Aprašo 19 p. nuostatomis, savivaldybių visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšos kaupiamos atskiroje Savivaldybės biudžeto sąskaitoje, o Aprašo 53 p. numatyta, kad Sveikatos programos lėšų apskaitą tvarko Savivaldybės administracijos Apskaitos skyrius.

20 procentų atskaitymus į Sveikatos programos sąskaitą gauna Savivaldybės administracijos Apskaitos skyrius iš Finansų skyriaus pagal patvirtintą sąmatą, pateikęs paraišką šioms lėšoms gauti. Sveikatos programos lėšos, taip pat kaip ir Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos lėšos turi būti kaupiamos atskiroje Savivaldybės biudžeto sąskaitoje, t.y. Finansų skyriuje, ir 20 procentų atskaitymai, turi būti pervedami tiesiogiai Finansų skyriuje į atskirą biudžetinę Sveikatos programos sąskaitą.

Sveikatos programos lėšos (skirti savivaldybės biudžeto asignavimai ir 20 proc. Aplinkos apsaugos programos lėšų) nekaupiamos atskiroje Savivaldybės biudžeto sąskaitoje, t.y. Savivaldybės administracijos Finansų skyriuje, nesivadovaujama Įstatymo 41 str. 3 d. ir Aprašo 19 p. nuostatomis.

2.2. 2015–2017 m. Savivaldybės biudžeto lėšų skyrimas Sveikatos programai nepagrįstas

Aprašo 12.1. nuostatomis, vienas iš Sveikatos programos finansavimo šaltinių yra skiriami Savivaldybės biudžeto asignavimai.

2010 metais Pasvalio rajono savivaldybės taryba sprendimu nustatė, kad 60 procentų patalpų nuomos mokesčio skiriama Sveikatos programai¹⁴.

Įvykus viešajam nuomos konkursui, pasirašyta turto nuomos sutartis¹⁵ penkeriems metams, mokant 7.515,20 Lt (2.176,55 Eur) nuompinigių per mėnesį. Vadovaujantis minėtu Savivaldybės tarybos sprendimu 60 proc. iš patalpų nuomos gautų lėšų buvo skiriama Sveikatos programai.

2015 metais pasibaigus turto nuomos sutarčiai, tas pačias patalpas Savivaldybės taryba leido¹⁶ išnuomoti vaistinių veiklai. Tarybos sprendime¹⁷ nereglamentuota, kur ir kokia dalimi

---

programos lėšų, neįskaitant įplaukų, gautų už medžioklės plotų naudotojų mokesčius, mokamų įstatymų nustatytais proporcijomis ir tvarka už medžiojamų gyvūnų išteklių naudojimą.“

¹⁴ 2010 m. birželio 23 d. Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T1-158. Savivaldybės taryba sprendimo 1 punktu leido Savivaldybės administracijai viešo konkurso būdu neilgiau kaip 10 metų išnuomoti jos patikėjimo teise valdomas Savivaldybei nuosavybės teise priklausančias neįgyvenamąsias patalpas, esančias Pasvalyje, Geležinkelių g. 70 (kadastro duomenų byloje Nr. 23798/1227 pastatas pažymėtas plane 6D3p, unikalus Nr. 6798-4001-2068, patalpų indeksai – 1-115, 1-116, 1-117, 1-118, dalis R-5 (28,00 kv. m), bendras plotas – 67,09 kv.m), vaistinių veiklai ir nustatyti pradinę 1 kv.m nuomos kainą – 50,00 Lt per mėnesį. 2 punktu įgaliojo Savivaldybės administracijos direktorių pasirašyti 1 punkte nurodyto turto nuomos sutartį bei turto perdavimo ir priėmimo aktą. **3 punktu pavedė Pasvalio rajono savivaldybės administracijai lėšas, gautas už 1 punkte nurodytų patalpų nuomą pervedti: 60 proc. į Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiąją programą, 40 proc. – Pasvalio pirminės sveikatos priežiūros centrui sveikatinimo programų vykdymui.**

¹⁵ 2010 m. liepos 19 d. Savivaldybės turto nuomos sutartis Nr. ASR-345.

panaudojamos gautos lėšos iš patalpų nuomos. Įvykus viešajam nuomos konkursui, pasirašyta turto nuomos sutartis¹⁸ dešimčiai metų, mokant 5.933,65 Eur nuompinigių per mėnesį.

Savivaldybės administracija ir toliau vadovavosi Savivaldybės tarybos 2010 m. Tarybos sprendimo 3 punktu ir 60 proc. lėšų pervesdavo į Sveikatos programos sąskaitą. Laikotarpiu nuo 2015-08-01 iki 2017-09-27 į Sveikatos programos sąskaitą pervesta 93,4 tūkst. Eur.

Audito vykdymo laikotarpiu, t.y. 2017 m. rugsėjo 27 d. Savivaldybės taryba sprendimu Nr. T1-210 papildė 2015 m. birželio 25 d. Savivaldybės tarybos sprendimą Nr. T1-64 3 punktu, nurodant 60 proc. patalpų nuomos mokesčio pervesti Sveikatos programai.

2.3. Sveikatos programa neapima visų sveikatinimui skirtų lėšų

Vadovaujantis 2010 m. Tarybos sprendimo¹⁹ 3 punkto nuostatomis, 40 proc. lėšų, gautų už turto nuomą Savivaldybės administracija pervesdavo Pasvalio pirminės sveikatos priežiūros centrui (toliau –Pasvalio PASPC) sveikatinimo programų vykdymui. 2015 m. Tarybos sprendime²⁰ dėl patalpų nuomos nereglamentuota gautų lėšų už turto nuomą paskirstymas, tačiau Savivaldybės administracija ir toliau vadovavosi 2010 m. Tarybos sprendimu ir 40 proc. lėšų, gautų už turto nuomą nepagrįstai pervesdavo Pasvalio PASPC. Audito vykdymo laikotarpiu, t.y. 2017 m. rugsėjo 27 d. Savivaldybės taryba sprendimu Nr. T1-210 papildė 2015 m. birželio 25 d. Savivaldybės tarybos sprendimą Nr. T1-64 3 punktu, nurodant 40 proc. patalpų nuomos mokesčio pervesti Pasvalio PASPC. Savivaldybės administracija Pasvalio PASPC sveikatinimo programoms vykdyti pervedė 105,1 tūkst. Eur (1 priedas):

Nuo 2012 m. sausio 1 d. iki 2015 m. liepos 31 d. – 35,7 tūkst. Eur lėšų;

Nuo 2015 m. rugpjūčio 1 d. iki 2017 m. rugsėjo 27 d. – 55,2 tūkst. Eur.

Nuo 2017 m. rugsėjo 28 d. iki 2017 m. gruodžio 31 d. – 14,2 tūkst. Eur

Savivaldybės administracija 2012 – 2015 m. laikotarpiu Pasvalio PASPC pervedė 48,2 tūkst. Eur lėšų sveikatinimo programoms rengti. Pasvalio PASPC 2012–2015 m. gautoms už turto nuomą lėšoms, neteikė sveikatinimo programoms paraiškų/projektų, dėl lėšų naudojimo nebuvo sudarytos sutartys, nebuvo numatyta kokioms priemonėms lėšas galima naudoti. Savivaldybės administracija nereikalavo, o Pasvalio PASPC neatsiskaitė už gautų lėšų panaudojimą. Skirtų lėšų panaudojimas

¹⁶ 2015 m. birželio 25 d. Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T1-64.

¹⁷ Savivaldybės taryba sprendimo 1 punktu leido Savivaldybės administracijai viešo konkurso būdu neilgiau kaip 10 metų išnuomoti jos patikėjimo teise valdomas Savivaldybei nuosavybės teise priklausančias negyvenamąsias patalpas, esančias Pasvalyje, Geležinkelių g. vaistinių veiklai ir nustatyti pradinę 1 kv. m nuomos kainą – 32 Eur per mėnesį. 2 punktu įgaliojo Savivaldybės administracijos direktorių pasirašyti 1 punkte nurodyto turto nuomos sutartį bei turto perdavimo ir priėmimo aktą.

¹⁸ 2015 m. liepos 27 d. Savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos sutartis Nr. ASR-345.

¹⁹ 2010 m. birželio 23 d. Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T1-158.

²⁰ 2015 m. birželio 25 d. Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T1-64.

nebuvo kontroliuojamas, nors Biudžeto sandaros įstatymas įpareigoja asignavimų valdytojus užtikrinti programų vykdymo ir paskirtų asignavimų naudojimo teisėtumą, ekonomiškumą, efektyvumą ir rezultatyvumą²¹.

Nuo 2016 metų Pasvalio PASPC sveikatinimo programų paraiškas/projektus teikia. Savivaldybėje nėra patvirtintos šių sveikatinimo programų paraiškų/projektų rengimo, pateikimo, pagrįstumo, tikslingumo vertinimo, atsiskaitymo už įvykdytą projektą tvarkos/aprašo. Pasvalio PASPC 2016-2017 metais pateiktos sveikatinimo programos paraiškos/projektai pagal Sveikatos programos pavyzdinę formą, tačiau nebuvo registruojami, neaiškus paraišką kuruojantis subjektas, nebuvo vertinamas jų tikslingumas, pagrįstumas ir t.t. 2016-2017 metais Savivaldybės administracija sudarė sutartis su Pasvalio PASPC po 28,5 tūkst. Eur dėl Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos lėšų, skirtų projektui "Pasvalio rajono gyventojų sveikatos stiprinimo ir gyvenimo kokybės gerinimo programa", panaudojimo. Sudaryta sutartis neteisinga, nes lėšos skirtos ne iš Sveikatos programos. Pagal pateiktas 2016 metų sąmatą ir ataskaitas (Forma Nr. 2) nurodyta, kad 22,1 tūkst. Eur panaudota ilgalaikio materialiojo turto nuomai. Tačiau pagal pateiktas sąskaitų-faktūrų kopijas, nustatėme, kad Pasvalio PASPC faktiškai įsigijo ilgalaikį turtą. Pasvalio PASPC 22,1 tūkst. Eur 2016 metais panaudota ne pagal paskirtį, nesivadovavo patvirtinta sąmata, neteisingus duomenis pateikė ataskaitoje (Forma Nr. 2).

Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių²² 61 punkto nuostatomis, biudžeto lėšų naudojimo sutartyje turi būti numatyta, kad metams pasibaigus subjektų disponuojamose sąskaitose esančios biudžeto lėšos grąžinamos asignavimų valdytojui skyrusiam biudžeto lėšas. Savivaldybės administracija tikslines lėšas perveda į Pasvalio PASPC sąskaitą banke, kurioje kaupiamos ir teikiamų paslaugų pajamos, todėl negalime pagrįstai nustatyti tikslinių lėšų panaudojimo ir lėšų likučio metų pabaigai. Todėl siūlome, tikslinėms savivaldybės biudžeto lėšoms naudoti atskirą sąskaitą banke.

Be to, Pasvalio PASPC kasmet teikė projektus lėšoms iš Sveikatos programos gauti, projektams vykdyti 2012-2017 m. pervesta papildomai 13,7 tūkst. Eur (2 priedas).

Atsižvelgiant į tai, kad Sveikatos programa skirta visuomenės sveikatinimo priemonėms/projektams finansuoti ir remti, visos lėšos skirtos sveikatinimo programų vykdymui, tame tarpe ir Pasvalio PASPC skiriamos 40 proc. gautų už turto nuomą, turi būti planuojamos Sveikatos programoje. Tai padėtų geriau koordinuoti sveikatinimui skirtų lėšų panaudojimą, siekiant strateginių sveikatos priežiūros politikos tikslų.

---

²¹ Biudžeto sandaros įstatymas, 5 str. 1 d. 7 p.

²² 2001 m. gegužės 14 d. LRV nutarimas Nr. 543 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų sudarymo ir vykdymo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

3. NEUŽTIKRINAMAS EFEKTYVUS SVEIKATOS PROGRAMOS VALDYMAS IR ADMINISTRAVIMAS

3.1. Skirti didesnę dėmesį priklausomybę sukeliančių medžiagų vartojimo mažinimo ir prevencijos bei visuomenės sveikatos stebėsenos rekomendacijų įgyvendinimo priemonių plano vykdymui

Kasmet Savivaldybės Bendruomenės sveikatos taryba nustato Sveikatos programos prioritetines kryptis. 2016 metais nustatytos 4 prioritetinės kryptys²³, o 2017 metais nustatytos 3 prioritetinės kryptys²⁴.

Iš Sveikatos programos 2016 metais finansuoti 47 projektai (39,4 tūkst. Eur arba 65.4 proc.), 2017 metais – 48 projektai (44,9 tūkst. Eur arba 83.7 proc.) bei dvi tikslinės programos:

- priklausomybę sukeliančių medžiagų vartojimo mažinimo ir prevencijos programa (2016 m. – 5 100 Eur arba 8.5 proc., 2017 metais 5 100 Eur arba 9.5 proc.);
- visuomenės sveikatos stebėsenos rekomendacijų įgyvendinimo priemonių planas (2016 m. 15,7 tūkst. Eur arba 26.1 proc., 2017 m. – 3,6 tūkst. Eur arba 6.8 proc.).

Audito metu vertinome, ar 2016–2017 metais projektai finansuoti iš Sveikatos programos lėšų buvo pateikti laiku ir registruoti, vadovaujantis Aprašo 24, 25 punktais. 2016 metais pateikta laiku, registruota ir finansuota 47 projektai, 2017 metais – 48 projektų (neįskaitant dviejų tikslinių programų).

2016–2017 metais pateiktų ir finansuotų projektų apie 90 proc. skirti vienai/dviems prioritetinėms kryptims – sveikos gyvensenos ugdymas ir/arba vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimas ir gerinimas, kuriuos gavo rajono mokyklos, bendruomenės, sveikatos sutrikimų turinčių asmenų susivienijimai – tikslinės grupės, bei kitos įstaigos ir organizacijos. Nemažas projektų paraiškų skaičius, didelė našta vertinimo komisijai, Savivaldybės bendruomenės sveikatos tarybai, be to ne visada vykdomos projekto veiklos atitinka prioritetines kryptis, o projektų įgyvendinimo kontrolė neatliekama. Tokių bendruomenių teikiamų projektų dažniausių priemonių – sveikatinimo vakaronės ar bendruomenės vasaros šventės metu organizuojamos sportinės varžybos, poveikis visuomenės sveikatinimui yra abejotinas, jų efektyvumas nepamatuojamas, todėl jos galėtų būti finansuojamos kitų Savivaldybės programų lėšomis.

²³ 1. Psichinės sveikatos išsaugojimas, savižudybių prevencija, alkoholio, tabako, narkotikų ir kitų psichotropinių medžiagų vartojimo prevencija;

2. Vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimas ir gerinimas;

3. Sveikos gyvensenos ugdymas (fizinis aktyvumas, sveikas senėjimas);

4. Tuberkuliozės ir kitų užkrečiamų ligų prevencija

²⁴ 1. Vaikų ir jaunimo psichinės sveikatos stiprinimas (ypač patyčių prevencija, savižudybių prevencija, priklausomybių prevencija);

2. Sveikos gyvensenos ugdymas (psichinės sveikatos stiprinimas, priklausomybių prevencija, fizinis aktyvumas, sveika mityba, sveikas senėjimas);

3. Tuberkuliozės ir kitų užkrečiamų ligų prevencija.

Mūsų manymu, daugiau veiklų, priemonių bei lėšų turėtų būti skiriama vykdyti tikslines programas, t.y., priklausomybę sukeliančių medžiagų vartojimo mažinimo ir prevencijos bei visuomenės sveikatos stebėsenos rekomendacijų įgyvendinimo priemonių planui, pagal kurį įgyvendinamos bendruomenės sveikatos stiprinimo priemonės. O sveikatinimo projektų rėmimas labiau turėtų būti orientuotas į įstaigas vykdančias sveikatinimo veiklą, o ne į viso rajono bendruomenes, mokyklas, jaunimo organizacijas ir kt. Be to, pastebima tendencija, kad tie patys subjektai rengia, dalyvauja/ vykdo projektus ir kitose programose: vaikų vasaros socializacijos programoje, programoje jaunimo organizacijoms ir su jaunimu dirbančioms organizacijoms, programa nevyriausybinėms organizacijoms.

Pasvalio PASPC 2016-2017 metais iš Sveikatos programos projektui „Sergamumo tuberkulioze prevencijos programa“ skirta 2.278 Eur, be to tai pačiai veiklai „Užtikrinti tuberkuliozės kabineto veiklą, steigti ir išlaikyti atraminius punktus pagal poreikį“ 2017 metais skirta 500 Eur pagal Visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos rekomendacijų įgyvendinimo 2017 m. priemonių planą.

Manytume, kad Pasvalio PASPC turėtų vykdyti sergamumo tuberkulioze programą pagal Visuomenės sveikatos stebėsenos ataskaitos rekomendacijų įgyvendinimo 2017 m. priemonių planą, neteikdami papildomo projekto, nes dubliuojama ta pati veikla, nors ir nurodomos skirtingos priemonės, be to didinama programos administravimo našta.

3.2. Projektų paraiškų vertinimo kriterijai tobulintini

Pateiktas projektų paraiškas nagrinėja vertinimo komisija pagal penkiolika paraiškų vertinimo kriterijų, vertinant balais nuo -2 iki 4. Jei paraiška įvertinama 38-39 balais projektą siūloma finansuoti 100 proc., nuo 22 - 37 – finansuojama dalinai, iki 21 balo – nefinansuojama (2017 m. teiktoms projektų paraiškoms).

Audito metu peržiūrėtas 2017 metų projektų paraiškų vertinimas. Nustatyta, kad įvertinus projektą 38 balais, projektas buvo finansuotas 94 proc., nors pagal Aprašo 36 p. nuostatas turėjo būti finansuojamas 100 proc. Kiti projektai, kurių įvertinamas nuo 22 iki 37 balų finansuoti labai skirtingu procentu. Pvz. Projektai įvertinti 35–36 balais buvo finansuoti nuo 46 iki 92 proc. prašomos finansuoti sumos, projektai įvertinti iki 30 balų finansuoti nuo 25 iki 86 proc., o projektas surinkęs mažiausiai, t.y. 25 balus buvo finansuotas net 58 proc. prašomos finansuoti sumos.

Paraiškų vertinimo kriterijai tobulintini, nes kriterijų daug, kai kurie vertinimo kriterijai apibrėžia tą pačią arba panašią situaciją, vertinimo skalė (balais) skiriasi tik 1 balu, o minimalus 21 surinktų balų skaičius, reikalingas finansuoti projektą, pakankamas, kad projektas visada gautų finansavimą.

3.3. Nereglamentuota Sveikatos programos projektų įgyvendinimo kontrolė

Audito metu vertinome, ar siekiant efektyvaus savivaldybės išteklių naudojimo, projektus kuruojantis Savivaldybės gydytojas ir Bendruomenės sveikatos taryba organizuoja projektų veiklos patikrinimus jų įgyvendinimo metu, ar reikalauja informacijos apie darbų eigą ir lėšų panaudojimą.

Pokalbių su savivaldybės gydytoja metu išsiaiškinta, kad įstaigos teikiančios projektų paraiškas, konsultuojasi dėl paraiškų užpildymo, dėl veiklų parinkimo, dėl tinkamų ir netinkamų išlaidų. Projektų veiklos patikrinimai jų įgyvendinimo metu nėra reglamentuoti Apraše. Savivaldybės gydytojo teigimu, jis apsilanko tik mažoje dalyje (20 proc.) projektų jų vykdymo metu, stebėtojo teisėmis, tačiau šių apsilankymų nedokumentuoja.

Mūsų nuomone, siekiant efektyvaus savivaldybės išteklių naudojimo, turi būti reglamentuota projektų, finansuojamų savivaldybės biudžeto lėšomis, įgyvendinimo kontrolė, atliekant patikrinimus jų įgyvendinimo metu.

4. PRIEŽASTYS, DARANČIOS NEIGIAMĄ ĮTAKĄ TEISĖTAM IR REZULTATYVIAM PROGRAMOS LĖŠŲ NAUDOJIMUI

4.1. Nereglamentuotas veiklos ataskaitų vertinimas, nepakankamai dėmesio skiriama viešiniui

Aprašo 47 punkto nuostatomis, įvykdžius projektą, projekto vadovas Savivaldybės gydytojui teikia veiklos ataskaitą, bet ne vėliau kaip iki kitų metų sausio 15 d. Kartu su šia ataskaita yra teikiamos ir finansinės ataskaitos bei išlaidas patvirtinančių dokumentų kopijos.

Apraše nenumatyta ataskaitų apie programos projektų vykdymą/veiklos ataskaitų registracija. Įvykdymo ataskaitos iki 2017-12-31 Savivaldybės administracijoje nebuvo registruojamos, todėl nėra aišku, ar visi projekto vykdytojai laiku pateikdavo reikalaujamą informaciją. Audito metu, t.y. 2017 m. gruodžio 20 d. Tarybos sprendimu²⁵ nustatyta veiklos ataskaitų registracija.

Apraše nereglamentuotas veiklos ataskaitų vertinimas, dėl to jos nevertinamos, todėl neišku ar projekto vykdytojas pasiekė iškeltus tikslus, ar įvykdė nurodytas veiklas, ar pasiekė projekto rezultatus, ar lėšos panaudotos efektyviai. Aprašą tikslinga patobulinti, numatant projekto įvykdymo priežiūros ir įvertinimo tvarką.

Aprašo 46 punktu numatyta, kad informacija apie atrinktus finansuoti ir nefinansuoti projektus/priemones skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje www.pasvalys.lt. Nustatyta, kad šios viešinimo nuostatos įgyvendinamos iš dalies, informaciją sudėtinga surasti. Informacija apie atrinktus finansuoti projektus/priemones skelbiama Savivaldybės interneto svetainėje tik per Teisės aktų registrą. Nėra skelbiama informacija apie pareiškėjus, kuriems finansavimas nebuvo skirtas.

²⁵ 2017 m. gruodžio 20 d. Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T1-274 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės tarybos 2016 m. gruodžio 21 d. sprendimo Nr. T1-243 „Dėl Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos rengimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimas (subjekto numatytos priemonės)*	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)*	Subjektas atsakingas už rekomendacijos įgyvendinimą*
1.	Užtikrinti, kad visos lėšos sveikatinimo projektams vykdyti būtų planuojamos ir tvirtinamos Sveikatos programoje (2.1.-2.3. pastebėjimai).	Užtikrinant, kad visos Sveikatos programos pajamos būtų kaupiamos atskiroje savivaldybės biudžeto sąskaitoje, bus atidaryta atskira sąskaita Savivaldybės išde. Bus pakeistas 2015 m. birželio 25 d. Pasvalio rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T1-64 (su visais pakeitimais), užtikrinant, kad Sveikatos programa apimtų visas sveikatinimui skirtas lėšas.	2019-01-01 2018-12-31	Dalė Petrėnienė Virginija Antanavičienė
2.	Užtikrinti Sveikatos programos efektyvų valdymą ir administravimą (3.1.-3.3., 4.1. pastebėjimai)	Bus tobulinami paraiškų vertinimo kriterijai, reglamentuota projektų įgyvendinimo patikrų kontrolė ir veiklos ataskaitų vertinimas peržiūrint ir papildant Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos rengimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašą. Planuojant lėšas, kas metais 1 proc. nuo bendros Sveikatos programos sąmatos, bus didinamos lėšos Sveikatos tikslinėms programoms įgyvendinti (2018 m. – 17,8 proc., 2020 – 20 proc.).	2018-12-01 Kas metais iki gegužės 1 d.	Dalia Vasiliūnienė Dalia Vasiliūnienė
3.	Tobulinti paraiškų vertinimo kriterijus (3.2. pastebėjimas)	Bus peržiūrėtas Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos rengimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašas ir patobulinti paraiškų vertinimo kriterijai.	2018-12-01	Dalia Vasiliūnienė
4.	Reglamentuoti projektų įgyvendinimo patikrų kontrolę (3.3.)	Bus papildytas Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo	2018-12-01	Dalia Vasiliūnienė

	pastebėjimas)	specialiosios programos rengimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašas, reglamentuojant projektų įgyvendinimo patikrų kontrolę.		
5.	Reglamentuoti veiklos ataskaitų vertinimą (4.1. pastebėjimas)	Bus papildytas Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiosios programos rengimo ir įgyvendinimo tvarkos aprašas ir reglamentuotas veiklos ataskaitų vertinimas.	2018-12-01	Dalia Vasiliūnienė
6.	Užtikrinti Sveikatos programos finansuojamų/nefinansuojamų projektų viešinimą (4.1. pastebėjimas)	Bus viešiami Sveikatos programos finansuojami/nefinansuojami projektai savivaldybės tinklalapyje www.pasvalys.lt .	Kas metais iki gegužės 1 d.	Dalia Vasiliūnienė

* Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės, terminus ir atstovą, atsakingą už Kontrolės ir audito tarnybos informavimą apie rekomendacijos įgyvendinimą plane nustatytais terminais pateikė Pasvalio rajono savivaldybės administracija.

Kontrolės ir audito tarnybos vyriausioji patarėja

Ilma Paliukėnaitė

Veiklos audito atskaita surašyta 2 egzemplioriais: vienas – Pasvalio rajono savivaldybės administracijai, antras – Pasvalio rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybai. Kopijos pateikiamos – Pasvalio rajono savivaldybės Merui, Pasvalio rajono savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui.

SANTRUMPOS IR SĄVOKOS

Visuomenės sveikatos priežiūra – visuma organizacinių, teisinių, ekonominių, techninių, socialinių ir medicinos priemonių, padedančių įgyvendinti ligų ir traumų profilaktiką, išsaugoti visuomenės sveikatą ir ją stiprinti²⁶.

Visuomenės sveikatos stiprinimas (sveikatos stiprinimas) – apima sveikatos mokymą, informacijos apie sveiką gyvenimą sklaidimą, sveikos gyvensenos propagandą, formavimą ir nuo elgsenos priklausomų visuomenės sveikatos rizikos veiksnių mažinimą, kitas visuomenės sveikatos priežiūros teisės aktais numatytas priemones²⁷.

Sveikatinimo veikla – asmens sveikatos priežiūra, visuomenės sveikatos priežiūra, medicinos priemonių (prietaisų) rinkos subjektų veikla, farmacinė ir kita veikla, kurios rūšis ir reikalavimus ją vykdantiems subjektams nustato sveikatos apsaugos ministras.

Bendruomenė – žmonių grupė, gyvenanti tam tikroje geografiškai apibrėžtoje teritorijoje, susieta socialiniais tarpusavio ryšiais ir gyvenamosios vietos infrastruktūra.

Tikslinės grupės – gyventojų grupės formuojamos pagal tam tikrus nustatytus požymius: amžių, elgseną, profesiją, sveikatos būklę, socialinę padėtį, gyvenamąją aplinką ir /ar kt. rizikos grupės (gyventojai turintys didesnę riziką susirgti vienomis ar kitomis ligomis).

---

²⁶ Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymas, 1994-07-19 Nr. I-552, 2 str. 40 d.

²⁷ Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymas, 2002-05-16 Nr. IX-886, 33 str.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito objektas – Pasvalio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialioji programa.

Pasirinktas audito tikslas – įvertinti, kaip parengta, administruojama ir vykdoma visuomenės sveikatos rėmimo programa, ar pasiekti jos tikslai, ar programos lėšos panaudotos teisėtai, rezultatyviai.

Pagrindiniai audito klausimai:

- Ar teisingai planuojamos programos pajamos;
- Ar užtikrinamas efektyvus programos valdymas ir administravimas;
- Ar nustatyti programos tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijai yra tinkami;
- Ar teisėtai ir rezultatyviai naudojamos programos lėšos pasirinktoms priemonėms vykdyti.

Audito atlikimo pagrindas – Pasvalio rajono savivaldybės kontrolieriaus 2017 m. liepos 14 d. pavedimas Nr. P-3.

Audituojamas subjektas – Pasvalio rajono savivaldybės administracija, kodas – 188753657, adresas Vytauto Didžiojo a. 1, Pasvalys.

Audituojamas laikotarpis – 2016–2017 metai. Atskirais atvejais audituojami ir kitų laikotarpių duomenys (2012–2015 m.).

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus.

Atliekant audito procedūras tikrinti dokumentai ir duomenys susiję su Sveikatos programos pajamų planavimo, projektų finansavimo teisėtumu, prioritetais, projektų įgyvendinimo kontrole.

Audito įrodymai gauti naudojant tokius duomenų rinkimo metodus: dokumentų peržiūros, stebėjimo, pokalbio, paklausimo. Audito procedūros atliktos naudojant tokius duomenų vertinimo metodus: perskaičiavimo, skaičiavimo, patikrinimo, palyginamosios analizės, situacijos analizės.

Audito klausimai		Vertinimo kriterijai
1 lygmens klausimas	2 lygmens klausimai	
1. Ar nustatyti programos tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijai yra tinkami?	1.1. Ar savivaldybės 2016-2018, 2017-2019 strateginiuose veiklos planų Sveikatos apsaugos politikos įgyvendinimo ir sporto programoje nustatyto programos tikslo vertinimo kriterijus yra tinkamas?	Savivaldybės strateginiuose veiklos planuose patvirtintas programos tikslo vertinimo kriterijus atitinka valstybės strateginiuose planuose nustatytus tikslus bei uždavinius.
	1.2. Ar savivaldybės 2016-2018, 2017-2019 strateginiuose veiklos plano Sveikatos apsaugos politikos įgyvendinimo ir sporto programoje nustatytų uždavinio vertinimo kriterijus yra tinkamas?	
2. Ar teisingai planuojamos programos pajamos?	2.1. Ar Sveikatos programos lėšos planuojamos teisės aktų nustatyta tvarka?	Sveikatos programos lėšos kaupiamos atskiroje savivaldybės biudžeto sąskaitoje
	2.2. Ar Sveikatos programai skiriamos savivaldybės biudžeto lėšos teisės aktų nustatyta tvarka?	Sveikatos programai skiriami savivaldybės biudžeto asignavimai atitinka patvirtintus Savivaldybės tarybos sprendimu.
	2.3. Ar Sveikatos programai skiriamos 20 proc. atskaitymai iš Aplinkos apsaugos programos skiriamos teisės aktų nustatyta tvarka?	Sveikatos programai skiriami 20 proc. atskaitymai iš Aplinkos apsaugos programos atitinka teisės aktų nuostatas.
3. Ar užtikrinamas efektyvus programos valdymas ir administravimas	3.1. Ar projektai pateikiami atsižvelgiant į nustatytas prioritetines kryptis?	Kvietimuose teikti paraiškas nurodytos sritys ir prioritetai atitinka Bendruomenės sveikatos tarybos patvirtintus. Projektų paraiškose aprašomos veiklos tinkamos finansuoti pagal kvietimuose nustatytas veiklas.
	3.2. Ar projektų paraiškos pateikiamos laiku, ar vertinimas vykdomas pagal nustatytą vertinimo tvarką?	Projektų paraiškos pateikiamos iki vasario 1 d. ir registruojamos. Tinkamai atliktas projektų paraiškų vertinimas pagal vertinimo kriterijus. Finansavimas projektui skirtas pagal surinktus vertinimo balus. Nenustatyta teisės aktų pažeidimų arba jie mažareikšmiai.
	3.3. Ar vykdoma projektų įgyvendinimo kontrolė jų vykdymo laikotarpiu?	Sveikatos programą kuruojantis Sveikatos gydytojas tinkamai patikrinimo projekto veiklą jo įgyvendinimo metu
	3.4. Ar užtikrinamas finansuotinių/ nefinansuotinių projektų viešinimas?	Patvirtintas finansuojamų ir nefinansuojamų projektų sąrašas paviestas Savivaldybės interneto tinklapyje.

<p>4.Ar teisėtai ir rezultatyviai naudojamos programos lėšos pasirinktoms priemonėms vykdyti.</p>	<p>4.1. Ar gavus finansavimą sudaromos sutartys su projektų vykdytojais?</p>	<p>Sutartyje nurodyta projekto suma neviršija Savivaldybės tarybos patvirtintos sumos. Su projekto vykdytoju sudaryta biudžeto lėšų naudojimo sutartis ir savivaldybės biudžeto panaudojimo sąmata atitinka projekto atrankos kriterijus.</p>
	<p>4.2. Ar tinkamai vykdoma projektų įgyvendinimo ir lėšų panaudojimo pagal paskirtį kontrolė?</p>	<p>Nenustatyta teisės aktų pažeidimų arba jie mažareikšmiai. Projektą vykdytojas, įvykdęs projektą pateikė tinkamas projekto vykdymo, lėšų panaudojimo ataskaitas. Ataskaitoje nurodytos panaudotos lėšos atitinka paraiškoje ir sutartyje nurodytą paskirtį. Projektą kuruojantis darbuotojas ėmėsi reikiamų priemonių, kad projektų vykdytojais gražintų nepanaudotas ir netinkamai panaudotas lėšas. Projekto paraiškoje nurodytas siekiamas tikslas bei laukiamas rezultatas įvykdytas ir tinkamai pateiktas veiklos įvykdymo ataskaitoje.</p>

**PASVALIO PIRMINĖS ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS CENTRO
GAUTOS LĖŠOS SVEIKATINIMO PROGRAMOMS VYKDYTI 2012-2017 METAIS**

Metai	Pervesta 40 proc. nuo lėšų, gautų už patalpų nuomą, Eur	Gauta lėšų projektams finansuojamiems iš Specialiosios programos lėšų, Eur	Iš viso
2012	10.447,45	3.185,82	13.633,27
2013	10.447,45	3.185,82	13.633,27
2014	10.447,45	3.185,82	13.633,27
2015	16.818,69	1.800,00	18.618,69
2016	28.481,52	1.278,00	29.759,52
2017	28.481,52	1.000,00	29.481,52
Iš viso:	105.124,08	13.635,46	118.759,54

**PASVALIO PIRMINĖS ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS CENTRO
2012-2017 METAIS VYKDYTI PROJEKTAI,
FINANSUOTI IŠ SVEIKATOS PROGRAMOS LĖŠŲ**

	2012 m. (Lt)	2013 m. (Lt)	2014 m. (Lt)	2015 m. (Eur)	2016 m. (Eur)	2017 m. (Eur)
Traumų prevencijos Pasvalio rajone programa,	3 000	1 600				
Lėtinių ligų – širdies ir kraujagyslių, onkologinių, chirurginių ir kt. ligų profilaktikos, paslaugų prieinamumo gerinimo ir Pasvalio rajono gyventojų sveikatos skirtumų mažinimo bei sveikos gyvensenos ugdymo programa,	4 000	1 200				
Socialinio užimtumo grupių organizavimo pacientams, turintiems psichinę negalią, programa,	4 000					
Muzikos terapija- saviraiškai ir sveikatai		1 000				
Sergamumo tuberkulioze prevencijos programa		6 000	7 500		1 278	1 000
PSD neapdraustų asmenų ir prie įstaigos neprisirašiusių asmenų skatinamųjų paslaugų teikimo programa			2 000			
Bendruomenių gyventojų sveikatingumo lygio įvertinimo ir sveikatos stiprinimo bei saugojimo programa				1 800		